

ÁRSZAVA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
 („Falu” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
 Telefon: 11—55—62.
 Postafiókárképzőintézmény száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfőtérlet díjak a m. kir. földművelésügyi minis-
 ter által időnként kiadott „Rádióna gazdasági elő-
 adások” című füzetekkel együtt: egész évre 4.
 félévre 2, negyedévre 1 P.

Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Tessedik Sámuel

készség esztendővel ezelőtt született, de életével, alkotáisaival már akkor megjelölt az utat, amelyen a magyarságnak haladnia kell. Tessedik Sámuel a proféták ihletével vitta meg a maga harcait a fásült közönyt, a patópálos nemtörődömségtől. Így vált a szarvasi lelésből — ahogyan az avatónépesség szónokai a nagy úttörőt jellemzők: — a békés alkotómunka hőse, a hadvezérekével vellekő, vagy azt felül is múlt bátorságot tanusító hódító. S most, amikor a szarvasi lelkes szobrárt felavatta a magyar élet; amikor a megújuló Európában méltó helyét keresi Magyarország; amikor az ezerevés szent jelkép, a Kereszt Jegyében, az ősi kardot forgatva vitézkedik újra a magyar, az ősi virtussal, a Tessedik Sámuel hősiességével, kitartásával kell megállania a helyét minden magyarnak az ekeszavarnál éppen úgy, mint a műhelyben, az íródaóban, vagy a magyar élet bármely munkahelyénél. A harcét hőseinek győzelmeit, áldozatos helytállását csak az itthoni arcvonal hőseinek helytállása teheti eredményessé, tökéletessé.

Kemény kézzel

fogják megbüntetni az itthoni arcvonal hazáruólait, a közállás lelketlen vámszedőit. — jelentette be a közállásügyi miniszter Szabadtán. A falu népe meggyőződésünk szerint csak helyeselteti a miniszternek ezt az elhatározását, meri hiszen minden józanul gondolkodó ember megéri, hogy ma minden, a közfogyasztás elől evont gabonaszem, az ellátatlankodó kizsaratol minden fillér azoknak az életet nehezíti meg, keseríti ki, akiknek hozakötartozók odakint véreznek, harcolnak mindannyujunkért. Ha akadtak is talán olyan megtevésű falusi emberek, akik nem gondolva át eslekedtekük jelentőségét, megtagadták a ma kötelező közönségutdatot és a maguk jobb ellátása, nagyobb haszna érdekében késleltették eltiltköni igyekezték, éoredének tudatára annak, hogy amit tettek, vagy tenni akartak, hazáruólait, amelyért Európa számos országában máris haláltünet jár. Legyen részen tehát mindenki és saját jóllelőfogott érdekében tartózkodjék az árulásnak ettől az almas módjától! Az úgynevezett fekete piacon sem eladni, sem vásárolni öndatolom magyar embernek nem szabad! Azok nem pedig, akiknek a szűf sző nem használ és emiatt majd a legesúlyosabb büntetésben lesz részüik, magukra vessenek, ha eléri őket a megvetés mellett a méltó büntetés.

A kormányzat az idén 45 millió pengőt fordít a mezőgazdaság fejlesztésére

Kihirdették a mezőgazdaságfejlesztési törvényt

A Vasárnap hétről-hétre rendezésében beszámolt — rajtukon kívül álló okból, a korlátozott lapterjedelem miatt, csak röviden — a Kormányzó Urunk böles irányítása mellett folyó gazdasági országepítő munka egyes részleteiről. Ebben a rendkívüli viszonyok között is lankadatlan erővel folyó munkában *különösen nagy jelentőség van a magyar föld értékeinek jobb kihasználása, a föld népe sorsának megjavítása és a nemzeti vagyon gyarapítása érdekében benyújtott és megszavazott mezőgazdaságfejlesztési törvénynek, amelyet szeptember 11-én hirdettek ki az Országos Törvénytarban.*

A törvény legfőbb intézkedéseit annakidején meglehetősen részletességgel ismertettük; rá kell azonban mutatnunk arra, hogy a rendkívüli háborús viszonyok ellenére már most hozzáfognak az építomunkához, megvalósítják a mezőgazdaságfejlesztési programból mindazt, amit a körülmények engednek. A földművelésügyi miniszter már a törvényjavaslat benyújtása előtt azonnali munkatervet dolgozott ki és ennek végrehajtására a kormányzat a folyó évben mintegy 45 millió pengőt rendelkezésre is bocsát.

A munkaterv keresztülvitele folyamatosan van és szervesen kapcsolódik a törvény teljes végrehajtásának tervébe. Kétségtelen, hogy ennek a nagy munkának haladéktalan megkezdése a háborúban álló nemzet teljesítőképeségét fokozza és még szilárdabbá teszi azt az alapot, amelyen állva, történelmi jelentőségű küzdelmünket folytathatjuk a magyarság jobb jövőjéért érdekében.

A törvény nyolc fejezetből áll és fontosabb rendelkezéseit a következők:

Az I. fejezet kimondja, hogy a magyar föld termérférének növelését, a mezőgazdasági termelés mennyiségi és miniségi bővítését és ezzel a nemzeti jövödelen gyarapítást elő kell mozdítani. Erre a célra a törvény egymilliórd pengös keretet biztosít.

Ennek az összegnek évi részleteit a földművelésügyi kormányzat előre megállapított munkaterv alapján a költségvetésbe állítja be. A munkatervet a gazdaságszolgálat vezetőiből alakult *Országos Mezőgazdasági Tanács* meghatalmazása után évenként kell összedolgozni.

A II. fejezet a szakismeretek terjesztéséről gondoskodik. A gaz-

dasági akadémiákat fokozatosan negyévfolamú mezőgazdasági főiskolákká, a kertészeti akadémiát pedig a felsőbb szőlő- és borszergasági tanfolyam beolvasztásával negyévfolamú főiskolává kell át szervezni. A közfokú gazdasági tanintézeteket, a gazdasági szakiskolákat és tanfolyamokat, feltételek meglátása mellett, a közfokú, női háztartási és gazdasági iskolákat és tanfolyamokat olymértékben kell megállapítani, hogy a kísérleti eredmények a gazdasági életben leghatékosabban is elterjedjenek.

A kísérletiügyi intézmények munkatervét úgy kell megállapítani, hogy a kísérleti eredmények a gazdasági életben leghatékosabban is elterjedjenek. Ennek fejében a szerződő gazda kísérleti költségét megérti és ezentelki támogatásban részesül, ha ilyen kisgazda birtokát, ha úttörő munkát végez és a gazdálkodásban egyébként is előjár, mintazadásaig lehet nyilvánítani. A mintazadással birtokosának kötelessége első sorban az, hogy az okserkú gazdálkodásban példát adjon és az általa megkezdett, a földhözjutottatokat buzdiás és lamogassa.

A III. fejezet a kedvezményekről szól.

Földadományosságban részesül az, aki birtokán jelentékeny beruházást végez, vagy új területet von be a művelésbe, vagy a meglévő ingatlanát talajjavítással, vagy más úton gazdaságilag lényegesen használhatóbbá teszi.

Adókedvezményben részesül az a birtokos, aki gazdasági munkát és eszedelhatót épít, vagy átépít, ha a házak a szociális és közönségügyi követelményeknek megfelelnek. Adókedvezésig lehet kapni a mezőgazdasági mellékipari üzemek létesítésé, vagy bővítésé esetén is.

Előmozdítja a törvény a saocelési, a meszeselési, a szilajvítást, az olajosításot és egyéb talajjavító munkatokat. Talajozgónia általában az összes mezőgazdasági művelési ágak fejlesztését és különös figyelemmel van a földhözjutottatokról továbbá az országba visszatelepített földművelek gazdálkodásának előmozdítására.

A IV. fejezet a termelési rendjének biztosításáról rendelkezik. Kimondja, hogy

minden birtokos köteles a közérdek és az okserkússéig kövelethez szükséges földterülettel a közadással beilleszkedni az ország általános termelési rendjébe.

Ezen belül mezőgazdasági birtokos mindenki szabadon használhatja

Ha valaki a szükséges mezőgazdasági munkafeladatokat nem végezte el, vagy az okserkú gazdálkodással merőben ellenkező gazdálkodást folytat, vagy a termelési munkatokat szan veszélyeztet, akkor vége szemben közérdekű beavatkozást enged a törvény.

Rendkívüli nagy lehetőséget nyit a törvény a tagosításnak, mert megengedi, hogy a közüzemgázati eljárást körelem nélkül hivatalból rendelkezse el a földművelésügyi miniszter.

Ha a miniszter a tagosítást közérdekűből szükségesnek mondja ki, a mezegethözöt jelentős mértékben: költségek 50 százalékával járulhat hozzá. A törvény a gazda ösztönzésével és közreműködésének megnyerésével kívánja célját elérni. Ennek érdekében nagy áldozatokhoz, de egyben gondoskodni arról is, hogy a termelési fejlesztését feltétlenül biztosítsa.

Szükség esetén a földművelésügyi miniszter az Országos Mezőgazdasági Tanács javaslatára elrendelhet kötelező termelési, vízhasznosítási, trágyakezelési, stb. munkatokat. Így el lehet rendelni azt, hogy egyes vidékeken az ottani viszonyoknak megfelelő nemesteti változatot kötelezően használják.

A termelési és közüzemgázati vonatkozású rendelkezések hatálya 10 évre korlátozható.

Az V. fejezet a termelés és értékesítés-megszervezéséről szól és lehetőséget nyújt a termelők társulásának elrendelésére.

A VI. fejezet értelmeben a földművelésügyi miniszter a törvény végrehajtása körében egyes feladatokat ellátással az alsóbb hatóságokra, hivatalokra, a termelési-felkészítő feladatokat pedig egyesben a mezőgazdasági érdekképviseleti szervekre ruhazhatja.

Legalsó fokon a földművelésügyi igazgatás új szerve a gazdasági előjáró.

Gazdaság előjárókól anyakétszáz gazdálkodó, első, közép-, vagy felsőfokú gazdasági iskolát végzett szakembereket, vagy megfelelő gyakorlattal rendelkező más gazdálkodókat alkalmazhat. A gazdasági előjárót a földművelésügyi miniszter alkalmazza, de az előjárónak érdekképviseleti feladata is van, mert ő egyben a közönség mezőgazdasági bizottság titkára.

A törvény végrehajtásával összefüggő minden lényeges kérdésben az Országos Mezőgazdasági Tanács van hivatalba a gazdaságszolgálat dalom egykori vezetője, az érvényrejutanni. A Tanácsnak 15 tagja van. A Tanács a törvény végrehajtása tekintetében bármely kérdésben eleményt adhat és javaslatot tehet.

Meggyorsították a zsidók mezőgazdasági ingatlanainak keresztény tulajdonba juttatását

Megjelent a zsidókézen lévő birtokokra vonatkozó törvény végrehajtási utasítása

A Budapesti Közlöny szeptember 8-iki száma közölte a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanainak igénybevételeire vonatkozó törvény végrehajtási utasításait amelyek főbb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

A statisztikai adatfelvétel szerint 1938 május 14-én összesen 230 birtok van, amelyek területét az 5 kat. holdat nem haladja meg. Emangi külön eljárás lefolytatására lenne tehát szükség, az eredmény azonban alig lenne több 24000 kat. holdnál. Célserűnek látszott tehát, hogy ez a nagyszámú kis ingatlan az állami adminisztráció nagyobbat megterhelése nélkül kerüljön kereszténynek kezére, akiknek a törvény értelmében ügyvis juttatni akarjuk.

A rendelet első és második §-a értelmében

a zsidók kis- és nagyközösségi birtosított fekvő olyan beépített ingatlanok, amelyek mező vagy erdőgazdasági ingatlanok nem tekinthetők, tehát főként a kis- és nagyközösségekben lévő lakóházakat, eladhatják. Ehhez külön hatósági engedély — a határában fekvő háza belsőségei kivételével — nem kell. Eladhatja a zsidó az egy község vagy város határában fekvő 5 kat. holdnál nem nagyobb mezőgazdasági ingatlanait is, az ezekkel összefüggő gazdasági épületekkel, továbbá eladhatja kis- és nagyközösségi birtosított fekvő beépített és város birtosított fekvő, rendszeresen művelt mezőgazdasági ingatlanait.

Az utóbb említett ingatlanokat a rendelet 3. §-a szerint első sorban olyan hívásos földműves vagy mezőgazdasági munkás vásárolhatja meg, akinek a megvétel egyúttal sincs 120 korona kataszteri felszámolást meghaladó ingatlanja s emellett legalább 3 gyermeke van, vagy vitéz, vagy hadirokora, vagy hadiözvegy, vagy hadlány. A rendelet különösen előnyben részesíti a folyamatosan lévő háborúban a harteremű kizököket, ezek közt is a kitüntetetteket.

A rendelet gondoskodik az esetleg fennálló haszonbérleti szerződésnek a haszonbérleti érdekeben való fenntartásáról is.

A zsidók azonban a rendelet szerint a mezőgazdasági ingatlanokat csak abban az esetben adhatják el, ha a kis- és nagyközösségi birtosított fekvő, beépített vagy város birtosított fekvő mezőgazdasági ingatlanok esetében az ellenérték 25%-át huzadó alá eső mezőgazdasági ingatlanok esetében a huzadóértéket az ingatlanok 5 penálap mindenképpen utána 5 penálap, illetőleg az 1940:XXII. t. c. 12. §-ának első bekezdése alá eső földművelési vagy állattenyésztési épületek után 20 pengővel a telepített huzadó 38-szorosát, más mezőgazdasági ingatlanok esetében pedig a kataszteri felszámoláson minden koronája után 20 pengővel a telepített alapba beletelnek. Ez a befizetés a zsidó eladót terheli és célja az, hogy a zsidók eladás esetében magasabb ellenértékhez ne jussanak, mint a törvényben részletek megállapított érték. Az így befolyó összegeknek szociális rendeltetési célú: a kormány érdekes és részéről a földművelésügyi miniszternek gazdasági felszereléssel való ellátására fordítja. Ezzel a termelési közérdeket is szolgáljuk, mert a földhözjáró kisemberek ökszerű gazdálkodásának előfeltétele az, hogy megfelelő gazdasági felszerelésük legyen.

Az ingatlanokra vonatkozó adásvételi szerződést az elüljárósnagján kell beadni.

A szerződés tudomásulvétele felől a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, illetőleg Kormánytalanja területén a kormányzó bizottság határoz. Hatóság tudomásulvétele nélkül az ingatlan átruházása nem lehet. Az átruházás során az állam elővásárlási jogot is gyakorolhat.

A rendelet részletezi azokat az eseteket is, amelyekben a tudomásulvétel kérdésében az intézkedés földművelésügyi miniszterhez kell feljuttatni.

A rendelet értelmében a Pénzügyminiszter Központ és az Országos Központi Hitelösztöveket, illetve a területi igazgatóságokat, illetőleg a földművelésügyi miniszter mezenegedheti. Ez a rendelkezés főként a vidéki kis- és nagyközösségi érdekeket számos kisember előnyt szolgálja.

Az ingatlaneladások kapcsán a zsidóknak semmit sem szabad a vételárból felvenni, amíg a hatóság az adásvételi szerződést tudomásul nem vette.

A rendelet arról is gondoskodik, hogy az eladásra kerülő ingatlanok megvásárlásában a hadiszelvények semmit ne akadályozzanak. Az a hadbavonult, aki zsidótól ingatlant akar vásárolni, erre hátráltatásnak érvevényes meghatalmazást adhat az illetékes katonai parancsnok előtt, tehát nem szükséges az ilyen meghatalmazást közzé tenni az okiratba foglalni.

Végül a rendelet kimondja, hogy a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanaira vonatkozó zárlati ren-

delkéseket alkalmazni kell akkor is, ha csupán a haszonbérleti zsidó, de a tulajdonos nemzsidó. Ez a rendelkezés azt célozza, hogy az élő és holt gazdasági felszerelés ne eszékenyen azokban az esetekben, amelyekben a törvény értelmében a keresztény tulajdonos a zsidó haszonbérletől a felszerelést átveheti.

A rendelet kihirdetésének napján hatályba lépett.

November 5-ig fel lehet mondani a zsidó haszonbérletnek

A zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól alkotott 1942. évi XV. törvényének lehetővé teszi, hogy a nemzsidó ingatlan-tulajdonosok zsidó haszonbérletnek felmondhassanak s az élő és holt gazdasági felszerelést is átvehessék abban az esetben, ha az ingatlanon a gazdálkodást maguk akarják folytatni, vagy az ingatlant kishaszonbérlettel alakításra szándékoznak felhasználni.

A haszonbérlet 1942 november 5-ig bezárólag lehet felmondani a folyó vagy a legközelebbi gazdasági év végére és ugyanezen időpontokra lehet megkívánni az élő és holt gazdasági felszerelés átadását is.

Illetékes helyről figyelmeztetik

az érdekelteket keresztény birtokosokat, hogy ha a folyó gazdasági év végére mondanak fel a zsidó haszonbérletnek és az élő és holt gazdasági felszerelést is átadják neki,

az élő és holt gazdasági felszerelés átvételére vonatkozó közzét és intézkedéseket a felmondással egyidejűleg tegyék meg.

Ha ugyanis ezt elmulasztják, az élő és holt gazdasági felszerelést löbbé nem szerzhetik meg, mert a törvény szerint az a közzét vagy a felmondással egyidejűleg, vagy a haszonbérleti jogviszony megszűnését legalább 60 nappal megelőzően kell megtenni. Az utóbbi lehetőség azonban a folyó gazdasági év végéig már nem áll fenn.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Házról-házra vívott súlyos harcokban egyre mélyebben nyomulnak a németek Szatlingrád belsejébe. A nemzetközi sajtó megállapítja, hogy a harc olyan elkecseregett, amilyenre nemcsak a mostani háborúban, de talán még a világtörténelemben sem akad példa. Angol vezérlő irja, hogy a német hadvezetés olyan hihetetlen mértékben vonultatja fel tartalékait, mintha csak most kezdené meg a város ostromát.

Nagyszerű lendülettel ketek át a Don keleti partjára és erős hidfőállásokat építettek ki.

A britek partirasszállást kíséreltek meg a tobruki támaszpont közelében. A kísérlet hatalmas légi és tengeri támadással vezeték be. Az olasz hadierőket híradása szerint azonban a tengeri és légi uton partraszállt csapatokat 48 óra leforgása alatt teljesen megsemmisítették, vagy foglyul ejtették.

Az angolok egy érkálóit és négy bombatót vontattak.

egy érkálóit és több gőrcsereget pedig megrognált a védelem. Fokozódna a tengeri harcok is.

Német tengeraltájkörök 18 brit és amerikai hajót szelyletek el 121.500 tonnatartalommal.

Az elmúlt hét kiemelkedő eseményei közé tartozik még a japánok és angolok között dúló ekkeseredett harc Új-Guineában.

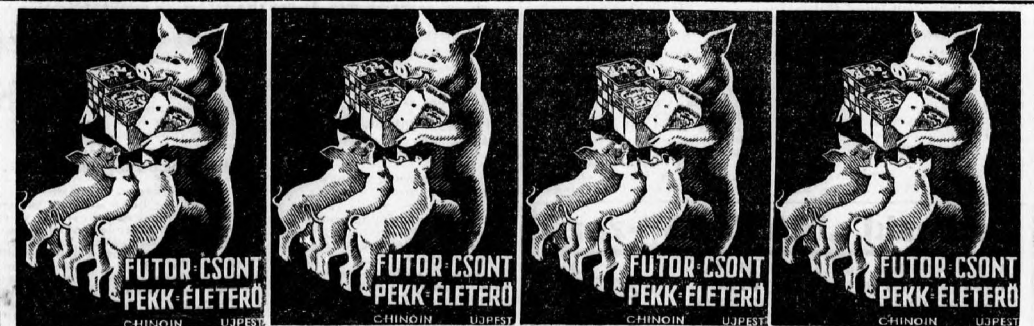
A nemzetközi politikának pedig kimagasló eseménye, hogy Indiában újabb nagytámadás zavargások voltak.

Svéd lapok szerint teljesen újszerű feaprerekkel és harci mód-szerekkel küzd a támadás is, a védelem is.

Szatlingrád főpályaudvara már német kezben van.

Szatlingrád téhermentesítésére a fegyverforgóban hatalmas szovjet támadás indult meg, de összeomlott a védelem tüzeiben.

Magyar honvédektelek német csapatokkal együtt sikeres támadó vállalkozást hajtottak végre a Don mentén.

Minden gazda tudja, hogy állatait a pusztlástól a Chinoin gyártmányú DISTOL-menti meg EZÉRT bízik minden gazda a Chinoin gyártmányú FUTOR-csontképző és PEKK D-vitamin készítményben

GAZDATUDOMÁNY

Előkészület a szüretre

Hogy borenak milyennek lesznek, az nemcsak attól függ, hogy milyen eukortartalmu van a szüretelésre kerülő szőlőnek, hanem attól is, hogy a leszüretelt mustot vagy a klerjérd bort hogyan kezeljük. A legtöbb borbetegség és borhiba onnan ered, hogy nem tiszták azok a hordók és eszközök, melyek a musttal, illetve a borral érintkezésbe jutnak. A borbetegségek és borhibák előidéző okai ugyanis majdnem kivétel nélkül parányi lények (baktériumok, penészgombák, gombagombák), melyek a hordók edények, falak, stb. szennyező anyagaival jutnak a mustba, illetve a borba.

A bor értékére nézve tehát döntő jelentőségű a pince és felszerelésének tiszta volta.

A borpince levegője tiszta, szágtalan legyen. Hordjunk ki előszörban onnan mindenféle zórszót, káposztát, tisztítsd meg a romló és korhadt anyagok szagát a bor möhön magába veszi, másrészt a rajtuk elszaporodott baktériumok átterjednek a hordókra.

Minden edényt és eszközt, mely a musttal és borral érintkezésbe jut, jól át kell sürolni és szikkadt állapotban helyükre rakni. A felrostozódott faszökökről oros sürolókéfével kell eltávolítani a penészeléseket. A vasalkatrészekről el kell távolítani a rozsdarostókat és saválló zománcfestékkel bevonni.

A pince levegőjének tisztántartására, illetve fertőtlenítésére bevált módszer: a kénezés.

Különösen fontos a hordók ki-tisztogatása. Minden üres hordót ki kell mosni hideg vízzel. A hordók anyanyelvére át abba hideg vizet öntünk s jól összerázzuk, hogy a víz a belső felület minden részét súrolja. A mosást többször ismételj meg, míg a hordóból kijövő víz teljesen tisztának mutatkozik. A kimosott hordót kiszikkasztjuk s ha nem kell rövidesen használni, akkor ki is kénezjük. Legjobb e célra az asbesztes kénszéllet, mert ez nem csopog és nincs kellemetlen égszi mellékterméke. Egy asbesztes kénszéllet 3-4 gr szokott lenni. A hordó 1-2 hektoliter irtartalmúrná elégetünk a 2-3 hektoliteres hordókban 2 gr-ot, a 6-8 hektoliteres hordókban 1 gr-ot, a 15-20 hektoliteres hordókban 0,5 gr-ot.

Ha egy hordóban beteg (hibás) bor volt, akkor azt ki kell forrázni. A kénezés hordóiban abban áll, hogy a hordóba liter forró vizet öntünk s addig hengergetjük, míg a víz kihűl. Tanácsos a forrázást 2-3-szor megismételni.

Ha ecetes bor volt a hordóban, akkor forró szödaoldattal kell kitörseni. A szödaoldat 2-3%-os legyen.

Ha vörösbors hordóba akarunk majd fehérbort tölteni, ak-

SZÉNKENEG-gel

Filixoxeragyértés!
Talaiferotlenítés!

NITROGEN-ellátás

PÉTI SÓ-val 17% N

Péti mészsárlótermmal 15,5% N

biztosítja a jövedelmző szőlő- és gyümölcsstermetek Felhívásaital szolgál: PÉTI NITROGEN ÜVEK RT., Budapest, V. Nádor-utca 21

kor a hordót előbb kiforrázzuk, aztán 2%-os forró szödaoldattal kezeljük, aztán hideg vízzel kiöblöztjük, kieszároljuk, végül bekénezzük.

A fontos, penészes hordókat egyszerű módszerrel is lehet kitisztítani. Az ilyen hordókat ki kell fenekelni s belsejüket erős gyökérkéfével tisztára kell sürolni; még jobb a hordó belsejét legyalulni, vagy hordókaparóval levakarni a penészelétszót fártéget.

Az új hordókat is elő kell készíteni, mert különben az első bor bennük faizt kap. Előbb töltjük meg öket hideg vízzel, melyet 3 nap múlva kiforrásunk ki. Ezt követően a kiforrásos, majd 2%-os szödaoldattal öblítős, végül megint a kiforrázzuk. Az így előkészített új hordóba az első alkalommal lehetőleg mustot vagy újborral töltünk, mert még mindig marad esetleg benne olyan anyag, ami az érett bor ízét, zamátját megromtana.

Élet-halálharc indul a zugforgalom ellen

Lossoneczy István közellátásügyi miniszter fontos bejelentése Szabadkán

Lossoneczy István közellátásügyi miniszter vasárnap, szeptember 13-án Szabadkán, egy sajtóértekezlet keretében nagy-szabású beszédet mondott az időszerű közellátási kérdésekről.

— Háborús idők közepette — mondotta a miniszter — az ország politikai és hadműveleti vezetése egységes társadalmi egységes felhozást és feltétl nélkül kötelesegteljesítést kíván. A hátrazsg lakossága, amely aktívan nem vesz részt a küzdelemben, bizonyos hovateldmi kötelezettséget teljesít. Ezeknek egyik legfontosabbika a közellátási keneselatos feladatok végzése és teljesítése. A modern háború nem nélkülölheti feyverek tartórából a gazdasági feyverek hatékony vállaitat. Ma éppen a közellátási helyes meg szervezésevel akarjuk megteremteni az egységes és szilárd belső frontot.

A fegyelem életbevágóan fontos

— A fegyelem életbevágóan fontos, elsősorban a feketeforgalom elleni harcban — folytatta. — Ez a hadszüret, sajnos, egyre inkább terjed s a közellátás vezetőinek komoly gondot okoz. Lehetnek egyesek, akik talán reménytelennek látják a küzdelmet lehetnek, akik talán titokban örülnek a hatóság kijátszásának, jól tudom azonban, hogy

a nagy többség, amely szenvedő részese a lelkiismeretlen egyesek húzelmének, hazugsárlókat lát bennük. Szeretném közölni, hogy nemcsak az a hazugsárló, aki katonai vagy laeri titkokat az élétéle közzétételével az ellen-séggnek; az árolóknak ez a fajta pénszért dolgozik és életét közzétel. A feketepiac széthámasol azonban önsz mag-

tartásukkal, mohó kapzsizákkal, életük közzételése nélkül akarnek a nemzet rovására megzavarodni.

Nem tudom, hogy a két fajta közül melyik az elvetemültebb és bestelenebb.

Felhívás a magyar gazdákhöz

Elmondotta a miniszter, hogy a mindennapi kenyéret csak úgy lehet biztosítani, ha az adósság ki-ostításához szükséges mennyiségek össze is gyűlnek.

Minden elveszett gabonaszem zenygült a nemzet erejét.

A gazdának nem szabad megafel-keznie arról hogy az idén nem-csegek magának termelt a búza, ha-ny az ország minden katoná-nyak, egész lakossága.

Mindenki megkapja változatlanul az a gabonafeladatot, amely háztartása szükségletére elegendő. Ami ezenfelül van, az a nemzet tulajdona. Aki

— Kérem a magyar gazdákat, hogy önmaguk teremtsenek rendet azok között, akik még mindig nem akarják a nemzet-let szemben való kötelességüket teljesíteni. A nemzet közös-ségérzetének egységes megnyilvánulása röviden le fog szá-molni azokkal, akik ma érhetetlen közönnnyel s önsz nyersz-kedéssel zavarják meg az annyira szükséges öszhangot.

Kijelentette a miniszter, hogy ha egy héttig senki sem vásárol feketé, meggyözdése szerint a zug-piac jörszét egyóheresen ki tudák irtani. Elhöz azonban kemény elhatározásra, áldo-zatkészségre és fegyelemre van szükség.

A magyar gazdák hagyományos józságának hivatkozik és kéri őket, léssék be, döbbenjenek rá, hogy az ország feketepiacján ed-dekben minden áldozat keres. A zsírlétról beszélve kijelen-tette a miniszter, hogy a szükséges fogalmány előteremtésénél sentti elő a háztalást. A közellátási feladatok, hogy minél több önellátó há-z tartson egyen, Erthöten az a ké-rőnyelmszerrel, amivel sokan al-bahagyják az önellátást. A szappan-ellátás terén viszonylagos eny-hülés várható, mert a vidék önellátási alapon igyekszik biztosí-tani szappanszükségletét. Ezért szerveztek meg a körzeti szappan-főzőket, amelyeknek számát állan-dóan növelik.

Utolsó figyelmeztetés

— Aki hazasárló, annak büntetését halál jár. Utoljára figyelemzetelem tehát azokat, akik a közzételatosításnál zenygültik országunk gazdasági és erkölcsi erejét, hogy igen rövid idő alatt érezni fogják magukon az öszi igazságszögesség kemény súlló öklét. Nem köny-mányom gondoskodni fog ár-ról, hogy az árolóknak ezt a legrajlább fajtáját kiírása a nemzet testéből.

— Ha az ország lakossága köllő időben és köllő figyelemmel meg-fogadta volna a hatóságok józá-ságra intó szavát és nem lett volna fel a szüretg propaganda fegyőkönek, akik jókárúan ta-nács irtóval intó csak a saját zsebük javára dolgoznak, lényeg-esen könnyebb volna a helyzet és sokkal könnyebb volna a meglévő javakkal gazdálkodni.

— Az ország közönségem átadom és bejelentetem a közellátási szerve-zetnek további kiegészítés, ugyan-akkor kijelentetem azt is, hogy

élet-halál harcot hirdetek a zugforgalom ellen.

Emnek a harcnak nagy téje van. Vagy zenygünk és akkor nyu-rólt lélekké merem állítani. Vagy a nemzetünk szömelemben, bizo-sítani tudjuk a legszükségeseb-beket, vagy tovább terjed a zugforgalom a termékek és fo-zások között, részben a közös-sége miatt, akkor pedig tud-juk, milyen vég következik.

Meggyözdésésem azonban, hogy az a hure győzelemmel ér véget és hogy a zugforgalom, a fekete pi-nce, a feketepiac, a feketeforgo-lyon, minden erejét támogatni fogja az egész magyar társada-lom, hiszen józan magyar ember nem kívánhat mást, mint a hure győztes befejezését.

ezeket a feltevéseket a közfor-galomtól elvonja, az hazasárló.

A magyar gazda éppen a közél-múltban bizonyította be, hogy tisztá-ban van hazafias kötelesség-gel, kötelességgel szemben a közös-ség, beszolgáltatásával lehetővé tette a kenyér-feladatok csökkentésnek megzúsztatását.

E helyről is hangsúlyozni kívá-nom a termés beszolgáltatási-sának fontosságát, mert be-szolgáltatás nélkül, a mennyisé-gek leteretének hiányában pontos, számító, jövőbe néző készletgazdálkodást megvalósí-tani nem lehet.

— Kérem a magyar gazdákat, hogy önmaguk teremtsenek rendet azok között, akik még mindig nem akarják a nemzet-let szemben való kötelességüket teljesíteni. A nemzet közös-ségérzetének egységes megnyilvánulása röviden le fog szá-molni azokkal, akik ma érhetetlen közönnnyel s önsz nyersz-kedéssel zavarják meg az annyira szükséges öszhangot.

A szegény néposztály ruházata

Beszámolt a miniszter a népru-házati akció eredményeiről. A ta-nacsatlakot alapján ezt a felru-házást akart az idén jóval töve-szel, a terv teljes átdolgozással vil-dítja meg.

Több közösztudatot!

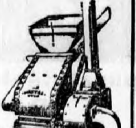
— Szeretném — fejezte be a beszédét — ha a dolgozó töme-gek hitáras és az egyesek közös-séberését az elégedetlenkedők kü-zül sokan magukéva tennék és kritika helyett józan önhíralatí-tást látnék, ha a községi for-dat szükségességét. Minden ma-gyart egyformán áthat az a kö-zössegület, amely ma a háború idejében már kialakulóban van. Ez a közössegület eleven-áztósítéka az elkövetkezendő szebb magyar jövőnek.

A miniszter beszédét éljenzés-és lelles tapsal fogadták. Az Országos Magyar Sajtókamara nevében Gáspár Jenő mondott köszönetet a miniszternek tájé-koztatásért.

Zelenski „MÁTÁS“-zuzó

LEGMODERNEBB EGYETEMES ÖRLŐ, SZÁRTÉPŐ-ÉS SILÓTÖLTŐ GÉPEK Üzemközben cserélhető szitákkal és metszőkésekkel. Alacsony fordulatszám.

EGYÉB GYÁRTMÁNYAINK: Teherautópókcsok, kombináttérekül „Zelenski“ vagy „lakócsok, öntözökcsok, golyós-csap-écsas“ típusú“ gépek, telenyegesztő szerkezetek, tüzifeszektőárgonóák, légóalmi felszerelések

Gróf Zelenski Róbert Gépgyárt. Kft. Páncszentzseré, Mikszáth-ú. 18. Telefon: 147.212, 347.560

ORSZÁGZSZÓLVATÁS KELETEN ÉS DÉLEN...

Bánffy Dániel báró földmivelségi miniszter avatta fel a marosvásárhelyi Országzszlót

Fényes ünnepek keretében avatta fel Marosvásárhely az Országzszlót, amelynek díszes székfelfaragás alapzatán az összes „szék”-eket feltüntették. Az ünnepek megjelent Bánffy Dániel báró földmivelségi miniszter, Marosvásárhelyi képviselője is és nagyszabású beszédet mondott.

— Mecindult szívvel állok ezen a helyen mondták többek között, — ahol az Országzszló minden időben hirdetni fogja a magyarországi különbségeket, az országos, közérdekű, közös akaratú hitet és erőt. Kétes évforduló annak, hogy könnyelműek áztatták a mi drága nemzeti lohozottakat, amikor a magyar honvédség Koronázás napján a paraszavára ide bevonult és a mért a magyar állam birtokába vette ezt a földet, amely mindig magyar volt és magyar is marad örökké.

A miniszter ezután megemlé-

zett a kisebbségi elnyomottság évről-évre és méltatta azt a lázas építőmunkát, amelyet a megnagyobbodott ország kezdett el.

A most felavatott Országzszlóról szólván megállapította, hogy minden Országzszló szimbólum. Jelenti a küldetést, a jogot és az erőt. A küldetést, hogy

a magyarországi hivatott Európában ebben a részében vezető szerepet betöltsen.

A jogot ahhoz a földhöz, amely a miénk és amelynek a mi földünknek kell lennie. Jelenti az erőt, hogy a magyarság ezt a küldetést képes legyen teljesíteni.

Mi itt ezer éven át áldásos rendet és törvényt tenem, hivatta ezeket magunkat tehát arra, hogy az európai rendben ezt a szerepet méltóan megtartsuk.

Bánffy Dániel báró miniszter avató beszédét a nagyszámú közönség nagy lelkesedéssel fogadta.

Antal István a szentistváni államrol Kulán

Ugyancsak vasárnap, szeptember 13-án avatták fel a bősodromgyói Kula község Országzszlóját. Az ünnepekben Antal István nemzetvédelmi programigazgató miniszter mondott avató beszédet, mintegy tízezer főnyi hallgatóság jelenlétében.

— A magyar zászló fölött ez esztendő óta — mondotta többek között, — ott ragyog egy vezérlő csillag: A szentistváni európai misszió és a szentistváni államiság hagyatéka. Ez a misszió ma is ugyanaz, mint volt ezer év alatt: a magyar birodalom összes anyagi és erkölcsi javainak birtokában biztosítani a népek békéjét és együttműködését a Kárpát-medencében. A szentistváni államiság pedig a magyar népek és országok javainak birtokában elhelyetlenség örök közöségét jelenti.

— Jelenti a magyar állam külső függetlenségét és a magyar nemzet belső szabadságát, jelenti a keresztény államvezetési elvek érvényesülését, a dolgozó tömegek intézményes, szociális védelmét, az erős, céltudatos államvezetést, a nemzeti ántudatot, nem magyarokká festvének jogait, nevelők, kulturák, gazd-

sági jövitők és szociális biztonságuk teljes birtokállományához és jelent mindenkéltől és mindenek fölött egy egyenes és esztámtalan magyar államot, amelyet a nemzetalkotó és államvezető magyar nép öli fölvelel és természetű jogai általánosan a maga mindenféleképpen szuverén akarataival vezet és kormányoz.

— A magyar nemzet a szentistváni államiság rendszerében teljesítette ezer esztendőn keresztül a hivatását gondoskodást az élt, fellépett és vált Közép-Európa egyik erőterezőjévé.

— De nemcsak a magyar nép élt, fellépett, boldogult a szentistváni eszme szaranyai alatt, hanem nem magyarokká festvének is, akiket fölönöröszet az Európa védelmében küszködő magyarság helyére telepítettek le az ősi magyar földre. Ezért élek az ősi magyar bieskál földön is a multban mindig legbesebb együttműködésben és szavartalan testvériségben a magyarok és nem magyarok állampolgárok.

Antal miniszter beszédét kitűző lelkesedéssel fogadták. Ezután Nagy Iván képviselő mondott beszédet az EGNB-n veben.

Felavatták az első magyar nemzetgazda:

— Tessedik Samuel — szobrárt

Vasárnap, szeptember 13-án avatták fel az első magyar nemzetgazdának, a magyar mezőgazdasági szakoktatási uttörőjének, Tessedik Sámuelnek szobrát Szarvason. Az ünnepek megjelent többek között Radványi Albert báró, a felsőház atlének, vitéz Bárczay János földmivelségi államtitkár, Herkely Tibor és Peitlik Sándor Tibor miniszter, országgyűzők társaságának elnöke, Herkely Karoly és még sokan a magyar községet előkelőségek közül. A Falu Gazdaszövetséget Szekeres László dr. ügyvezető-igazgató, gazdasági főtudós képviselte.

Az avató ünnepek megnyitóját beszédét Raffay Sándor püspök,

a szoborbizottság és a Szarvasi Öregdiákok Szövetségének elnöke tartotta. Beszédében többek között a következőket mondotta:

— Tessedik Sámuel megalkotta, hogy minél többet áll valaki lelke kisértés gondolat, annál jobban gazdagodik ő maga. Tessedik Sámuel volt talán az első, aki felismerte és hangsúlyozta e hazában, hogy

a többszörös nem cél, hanem eredmény, eredménye — jobb és hibebb munkának.

— Ma hősöket termel a kor, amelyben élünk és a nagyságot a vitézséggel mér.

Tessedik Sámuel élete mutatja, hogy a hősök nemcsak a

csatatereteken teremnek és a vitézség sem más, mint hűségesség helytállás.

Ezután dr. Czettler Jenő egyetemi tanár mondotta el nagyhatású avató beszédét.

A XVIII. század nagy nemzetnevelőjének a haladó gazdasági, tudományi, szarvasi evangélikus egyház lelkipásztornak, Tessedik Sámuelnek tiszteletére gróf me egybe Szarvas községbe, a magyar társadalom képviselői és a magyar nép egyházi és világi tanfelmesterei, — mondotta — állították fel. A magyar Alföld 150 évig pogány uralom alatt nyögött.

A hadvezérek visszafoglalták az országot a törköktől, de a magyar termelői visszahódítását Tessedik indította meg.

— Tessedik nemcsak kiváló gazda, de korának egyik legnagyobb pedagógusa volt. Mezőgazdasági szakiskolája nemcsak sorrendben első hazánkban, hanem kísérleti telepével, gyakorlati iskolával, könyvtárral minden földi mezőgazda-közönségnek példát adja az ismételő iskolától az akadémiáig és egyetemen. A költőket, asszilyal, a fiatal közönség jogánálaval, az irigység és rosszakarat cikiánál kellett megszoknia.

Tessediknek, a magyar uralg nagy szántóvetőjének legerőteljesebb híveinek közt és huszonnégy évvel múltán éret, be, de természetesen és kenyerészaporítás csodálatához hasonló volt.

A MAGYAR FALU HONVÉDEINKÉRT

Bar a téliuhagyjütő ideje leteit, tömegesen érkeznek azokra is adományok az orosz határon kérdő vitéz honvédek részére. A magyar társadalom szíve megnyitja s a belőle kiömöl szeretetáradatnak nem lehet gátat vetni: mindenki segíteni, mindenki adni akar. A gyűjtés eddigi eredménye minden várakozást felülmúlva nagygyert, női és férfi-bundák gyapjúruháik, ujjasok, harisnyák, érmelgütök, félévdők, lábszárvédők, hósánkáik, lábszárak, karmantyúk, bokák, tábori takarók, borszámák, sífelszerelések, meleg alsóneműk, ruhák, bőrcik, szinte szagantételekben gyűltek össze.

Az adományok között igen sok az értékes prém és az azonnal használható darab; a többi kitűnő osztályozás és feldolgozás. Megható az a szeretet és áldozatkészség, mellyel a legszegényebb népréteg, napszomszok, munkások is kivészik részüket az akció sikerében: sokszor egyetlen leme, ruhájukat ajánlották fel, csakhogy katonáink ne szűkölköjjenek.

Bar a téliuhagyjütő-akció végétért, naponta kapunk érdeklődő leveleket a Faluszevetségek lelkes vidéki asszonyosporlájától, akik a legújabb hírekről híriányzik, mire van még szükség? Kedves magyar asszony testvéreink! A szeretet belső szagallat s annak legkisebb megváltozása is gyogyít, erősít, örömet okoz. Igaz cigarettát, egy szál gyűt-e még kiderül valaminek? Kedves magyar asszony testvéreink! A szeretet belső szagallat s annak legkisebb megváltozása is gyogyít, erősít, örömet okoz. Igaz cigarettát, egy szál gyűt-e még kiderül valaminek?

A honvédek részére összeállított Vöröskereszt-ajándékosomagok tartalma, a ruházati cikkek kivétel, lehet:

Tangóharmonikát Gramofont Rádiót Hangszert

Skakuláiban vezény. **MARNITZ** zenei környom **VIII., József-körút 37-39**

Fők: Szolnok, Kossuth tér 1. Lökant: Gyöngyös, Kossuth-utca 2. Mohács, Szt. István-utca 49. Köves árjegyzék és ismeretők ingyen!

A nagyhatású beszéd elhangzása után lehallott a lepel a Keziczky Hugó szobrasművész faragta szoborról, amely Tessediké papí palástban ábrázolja. *Jobbok az éke sarván nyugoszik, balkezével akárcigány (s) lökért árt magához.* Tekintete messzre néz, a végtelen magyar rónákra, az örök magyar jövőrdőbe.

Ezután a koszorúk elhelyezése követezett. A Falu Gazdaszövetség hatalmas koszorúját Szekeres László dr. ügyvezető-igazgató, gazdasági főtudósos

„A falu nagy apostolának — a Falu Gazdaszövetség” szavakkal helyezte el a szobor talpazatán.

Felszerelési cikkek:

Kés, székács, óra, zseblámpa, sípók, fűfűző, rövid ceruza védővel, íróeszköz, levélpapír, cédula, varrótű, rovarpor, cipőkrem, stb.

Dohányzások:

Pipa fedővel, dohányzselence, cigarettatárcsa, cigarettatöltő, gyufa, fűvel, íróeszköz, levélpapír, hüvely, szilka, cigaretták, szivar, dohány.

Erősítőeszközök:

Szappan, borotvaszappan, fogkefe, körömfelf, fogkrem, toalettpapír.

Élelmiszerek:

Mindenféle konzerv (szardínia, hús, fűzélk, befőtt, lekvár, gyümölcs, tej, ann, stb., csak budogetdobozban), Csokoládé, kávépor, keksz, bor, sör, pálinka, rum, párlatok (megfelelő esomagolásban!), savanyú és erős cukorkák, szállim, kolbász, esomagolt sajt (ami legalább 2 hónapig élt) és a szállimást kibírja!), asszilyümdies, száraztejszóték, stb.

Szórakoztató cikkek:

Kártya, társasjátékok, hangszerek, fűzélk, szíjharmonika, gramofon és gramofonlemez.

Sajtótermékek:

Polyóratok, újságok képes mellékletei, regények, könyvek, máknövények, érmek, kegytárgyak.

Csomagoló eszközök:

Papír, szineg, láda, ragasztóeszközök, szögek.

Ajándékosomag megváltása:

cimen a Vöröskereszt közönséget elfogad pénzti is, ajándékosomagokért a pengét.

Videki asszonyosporjaink szeretetszolgálati közzésegét továbbítjuk a Vöröskereszthez, ha azokat a Faluszevetségtől né szakoktatási nyak (Budapest, V. Batthyány-ut. 24.) eljuttatják. A szeretetszolgálat esatoll levélben kérjük az asszonyospor és a csomag tartalmát pontosan megjelölni!

Kánya Terézia.

